

***Historické souvislosti sociální
práce
a
sociální politiky
2010/2011***

**Část 3
16. - 18.století**

Rekapitulace a reflexe dosavadních informací (témata 1 a 2)

Historie SP?

Důraz na dobu – způsob života

Pravěk, Starověk, Středověk

Sociální aktivity dobrovolné – „Můžeš pomáhat“

vycházeli z vnitřních pohnutek lidí:

Biologické kořeny solidarity – přežití

Psychosociální kořeny – pocit sounáležitosti se skupinou

Politické aspekty – fungování společnosti

**Etické kořeny – existující společenské a náboženské ideje
antika, křesťanství**

Středověk (doplnění)

- **Osobností provádějících a organizujících sociální a charitativní aktivity byla celá řada, zejména v církevních kruzích.**

(viz Chadima, M.: Charitativní péče – Dějiny a současnost, Gaudeamus, Hradec Králové 2007, ISBN 978-80-7041-632-7)

- **Sociálním aktivitám se věnovaly:**
 - **Špitální řády (Řád sv. Jana – johanité, Řád sv. Lazara jeruzalémského, Řád sv. Ducha, Řád křižovníků s červenou hvězdou a další)**
 - **Laická bratrstva**
 - **Cechy**

Hospodářská, sociální a politická situace v Evropě v 16. – 18.st.

- **Hospodářský rozvoj, růst bohatství (zemědělství. řemesla, obchod, zámořské objevy, kolonie)**
- **Růst počtu obyvatelstva, stěhování do měst (zvyšuje se počet dětí a starých osob)**
- **Zvětšují se ekonomické a sociální rozdíly**
- **Roste boj mezi církevní a světskou mocí uvnitř jednotlivých zemí i mezi zeměmi – náboženské války**
- **Velké epidemie – mor**
- **Sociální problémy narůstají**

„Musíš pomáhat!“

Chudinské zákony

V 16.st. ve většině evropských zemí společenské změny vedly ke vzniku armády chudých, tuláků a žebráků, kteří táhli do měst

(církve nebyla dále schopna se o ně postarat).

V Anglii první sociální zákon byl vydán již v roce 1349 , chudí museli mít statut pracujících, aby měli nárok na pomoc.

- 1576 – za vlády Alžběty I tzv. Poor Relief Act - muži a neprovdané ženy museli pracovat v tzv. work housech**
- 1597 - 1601 další Alžbětínské zákony – první ucelená legislativa chudinské péče.**

Byly rozlišovány 2 kategorie chudých

- tzv. impotentní chudí (nemocní a staří), kteří žili v chudobincích**
- práce schopní museli pracovat.**

Ve Francii v 17. st. byli tito lidé značkování a posíláni na galeje. Platila zásada, že chudáci musí být usídleni.

Města zřizovala chudobince, v některých se schopní klienti učili řemeslu, aby se z potulných chudáků stali dělníci

V Německu rozdrobeném na malé státy, byla chudoba a žebrota obrovským problémem. Existovaly dva základní způsoby řešení – policie a chudobince.

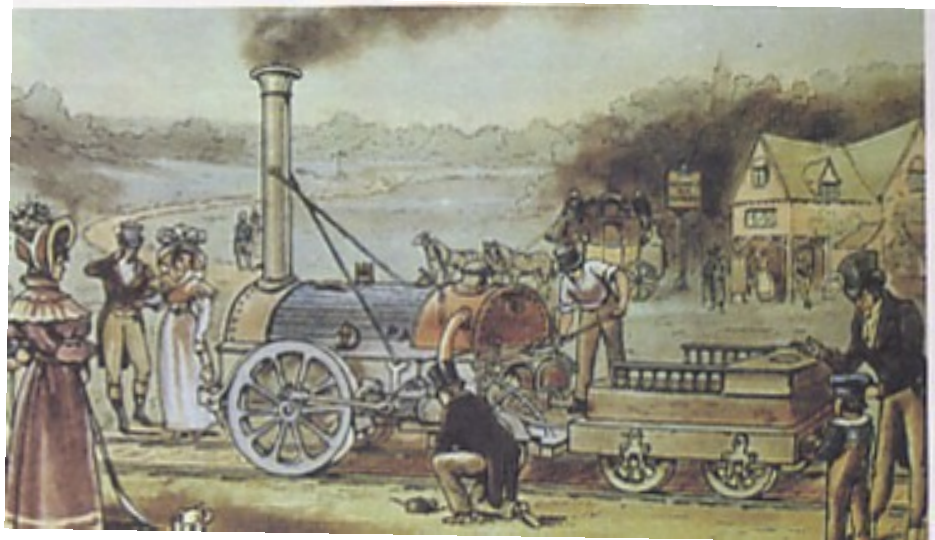
- Obce měly povinnost pečovat o chudé, pokud k tomu neměly prostředky mohly vydat „žebrácký pas“ a chudáky vyhnat.**
- V roce 1748 – povinnost obce založit chudinskou pokladnu,**
- v roce 1794 – povinnost poskytovat chudákům práci**
- Donucovací pracovny - vězení**

SOCIÁLNÍ SLOŽENÍ OBYVATEL ANGLIE A FRANCIE

sociální skupiny	Anglie 1688	Francie 1780
šlechta a duchovenstvo	3,7 %	1,1 %
obch., měšťané, úředníci	9,8 %	18,2 %
sedláci	5,1 %	9,0 %
drobní rolníci, pachtýři	25,6 %	19,1 %
nádeníci, čeled'	23,2 %	51,1 %
domkáři, venkov. chudina	23,6 %	

Průmyslová revoluce 17. a 18. století

vynálezy, hospodářské a sociální změny

Proces nahrazování ruční práce prací strojů

Parní stroj, výroba železa, těžba uhlí

Rozvoj průmyslu, dopravy, obchodu

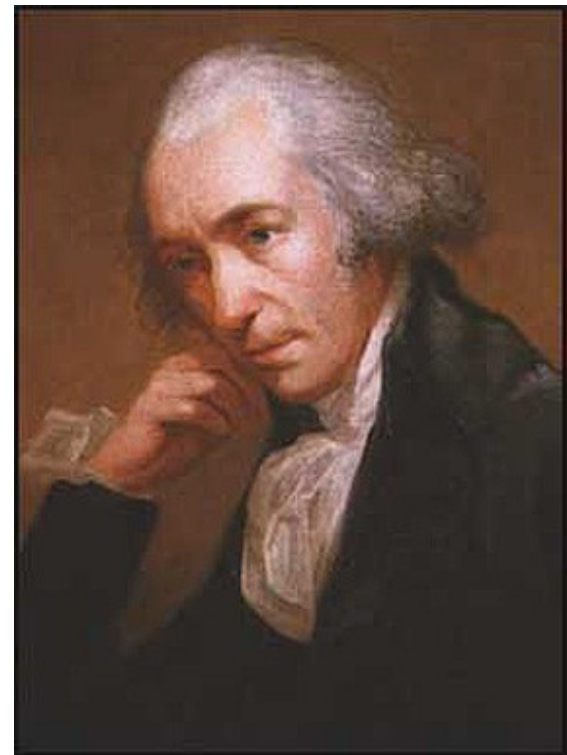
Další vlna boje o kolonie

Nové sociální problémy

James Watt (1736-1819)

Zdokonalil parní stroj pro
průmyslové využití

George Stephenson (1781-1848)

- **Revoluce v dopravě**
- **Podmínka rozvoje průmyslu**
- **1814 – první parní lokomotiva**
- **1825 – pravidelné spojení Stockholm a Darlington**
- **Rychlost Rakety – 50 km/h**

- V pol. 19. stol. – Británie má ¼ světové železniční sítě

Dera' a station - Stephenson 22

V pol. 19. stol. – Británie má ¼ světové železniční sítě

Železnice v Čechách

Koněspřežná 1832

Budějovice - Linec 129 km

Karlo-Ferdinandova

1847 Vídeň - Břeclav, Přerov a

Bohumín do Haliče

s odbočkami do Brna,

z Přerova do Olomouce a

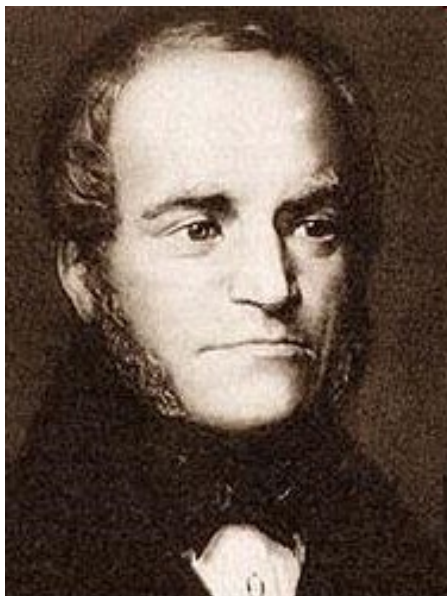
ze Svinova do Opavy.

1845 – dráha Olomouc – Praha

1848 – Vídeň – Bratislava

Josef Božek (1782-1835)
mechanik a konstruktér.
první parovoz
v Čechách.

František Antonín rytíř von Gerstner
(1795-1840)
průkopník stavby železnic
v Čechách, Rakousku a Rusku.

Říční a námořní doprava

**Parníky – nejprve
používány ve
vnitrokontinentální
dopravě**

**Později
transatlantické
plavby**

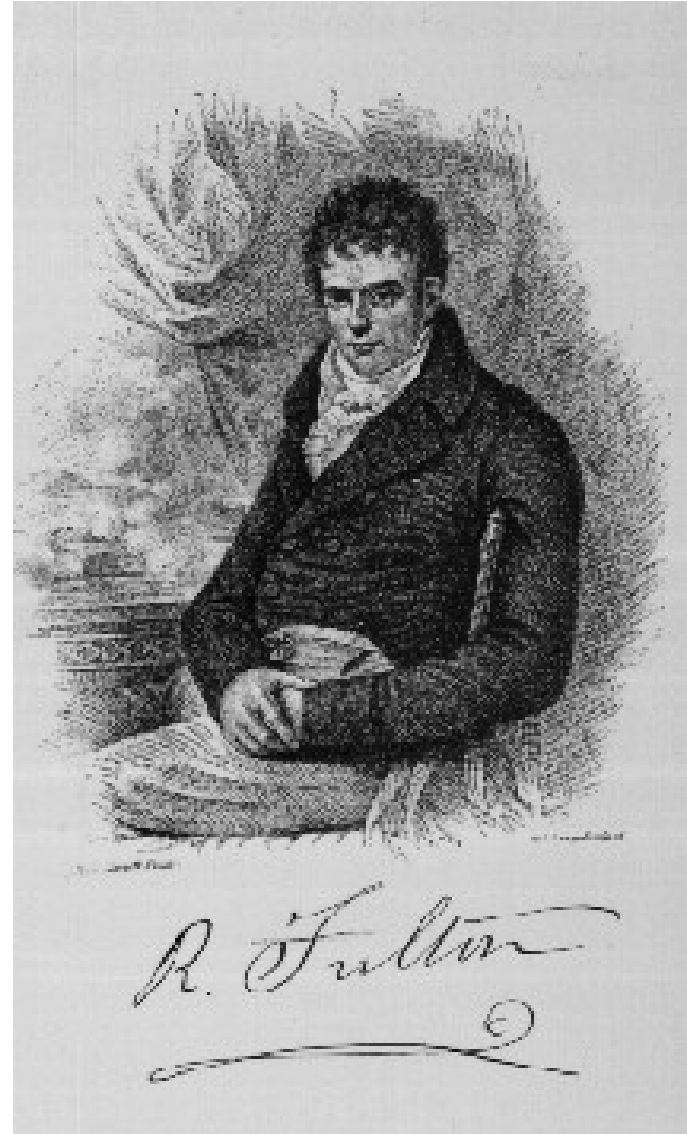
Robert Fulton (1765-1815)

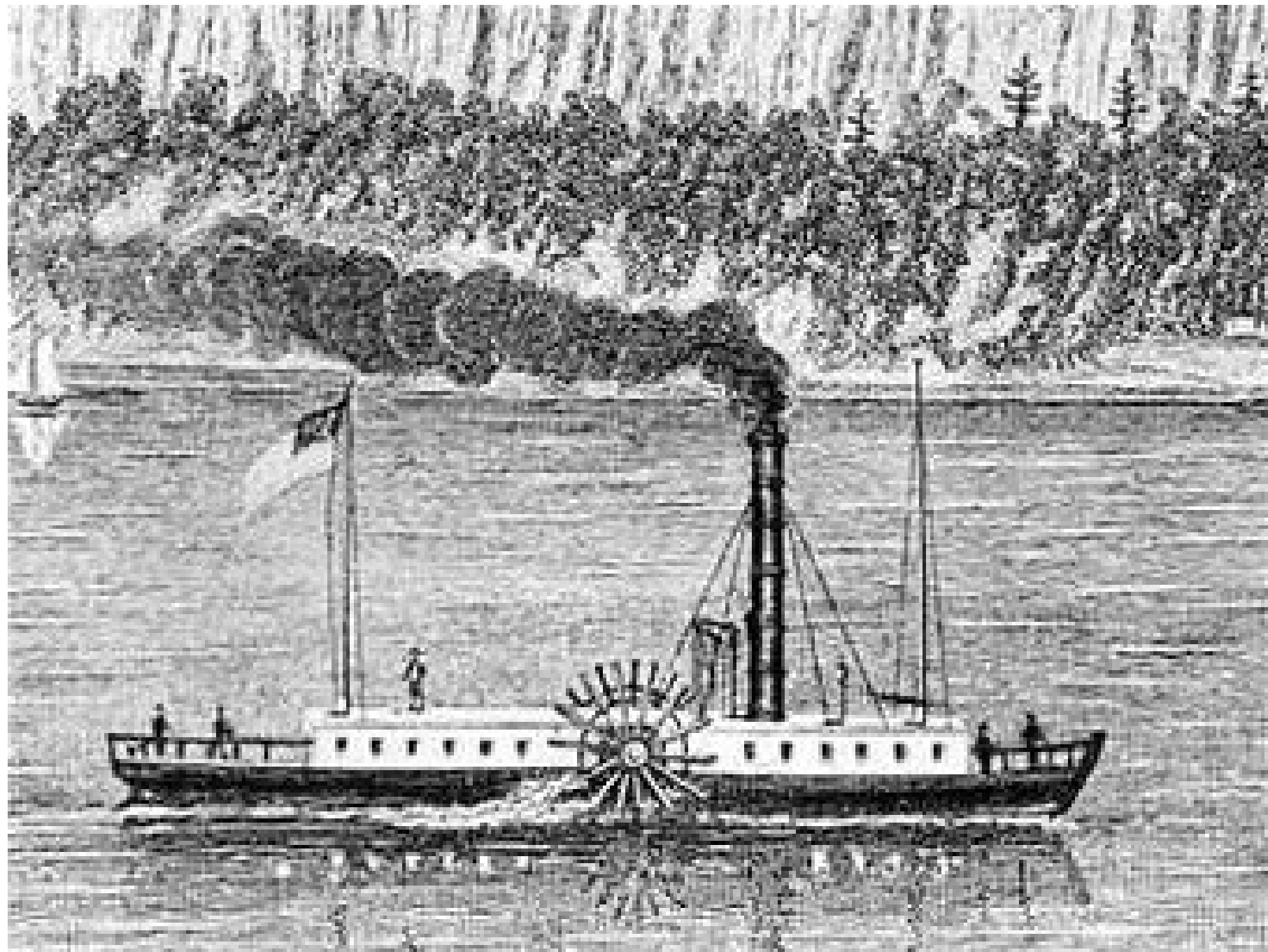
1807 – sestrojil první parník

**Parník Clermont –poprvé
proti řece Hudsonu**

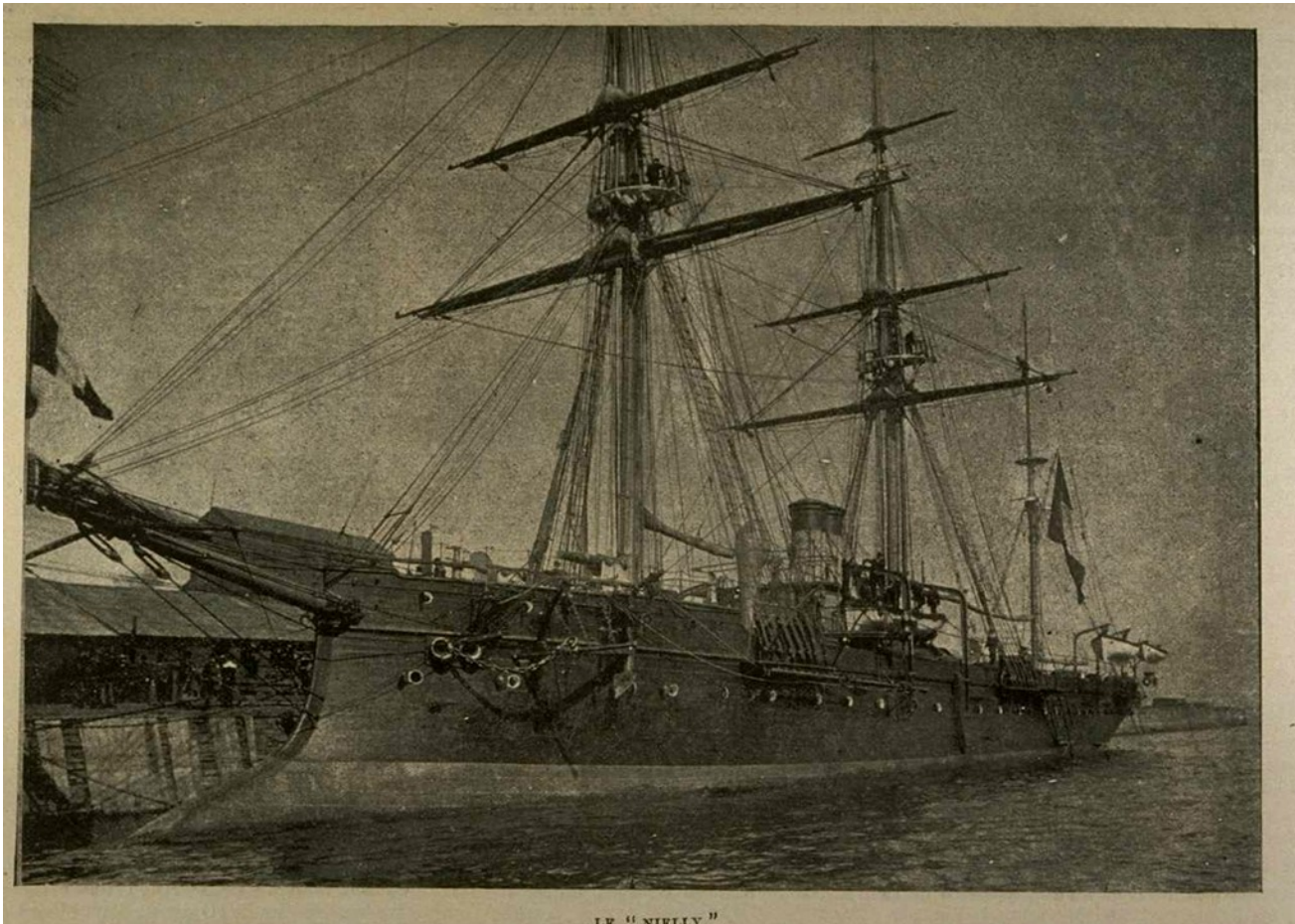
Z New Yorku do Alabany

240 km / 32 hod

- **1818 – parník Savannah přeplul Atlantik**
- **1838 – pravidelná doprava mezi Británií a New Yorkem**
- **60. léta – doprava osoba a zboží**

Změny v obchodu

- **Změny v prodeji**
- **Vytváří se jednotný vnitřní trh – tzn. rušení celních poplatků**
- **Celosvětové hospodářství**

- **Textilní výrobky a suroviny**
- **Stroje a strojní zařízení**

- **Vzniká kapitál**
- **Vnikají moderní banky**

Sociální problémy. které přinesla průmyslová revoluce

- **Masové stěhování do měst**
- **Urbanizace a její důsledky**
- **Námezdní práce**
- **Vykořisťování**
- **Život v bídných podmínkách**
- **Chudinské čtvrti**
- **Práce žen a dětí**
- **Nárůst sociálního napětí**

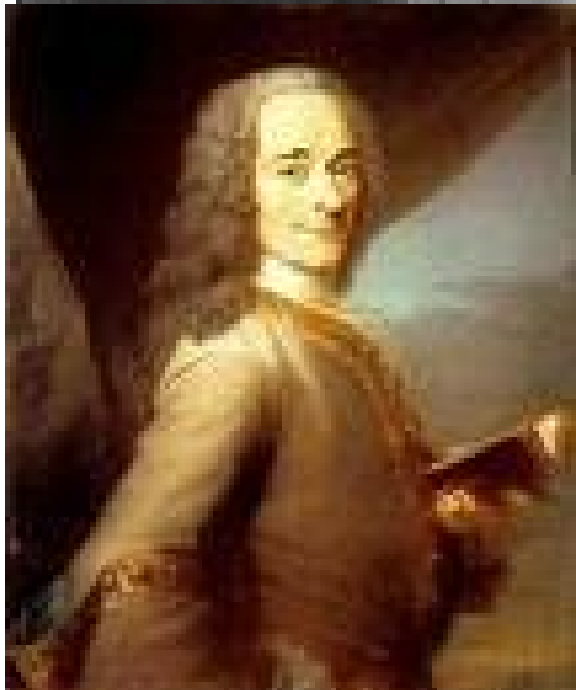
Osvícenství vláda rozumu

**Francis
Bacon**
(1561-1626)

**Jean Jacques
Rousseau**
(1712-1778)

Voltaire
(1694-1778)

Josef II
(1741-1790)

Americká a Francouzská revoluce

1776

1789

